

МАЛИК Віталій,
здобувач вищої освіти Вінницького державного педагогічного
університету
імені Михайла Коцюбинського

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану питання забезпечення прав людини набуває особливої актуальності. Повномасштабна війна створила нові виклики для системи публічного управління, оскільки державні органи змушені одночасно забезпечувати національну безпеку, підтримувати стабільність функціонування держави та гарантувати дотримання основних прав і свобод громадян. Саме тому ефективний менеджмент у сфері публічного управління є важливим елементом захисту прав людини навіть в умовах надзвичайних загроз.

Воєнний стан в Україні регулюється Конституцією України та Законом України «Про правовий режим воєнного стану». Відповідно до законодавства, під час воєнного стану можуть тимчасово обмежуватися окремі права і свободи людини, однак такі обмеження повинні бути законними, необхідними та пропорційними [1, с. 12]. Держава не може повністю відмовитися від виконання своїх зобов'язань щодо захисту прав людини, адже навіть у складних умовах міжнародне право вимагає дотримання основоположних стандартів.

Важливу роль у сфері забезпечення прав людини відіграють органи публічного управління. До них належать органи державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронні органи та військові адміністрації. Їхня діяльність повинна бути спрямована на координацію дій щодо захисту населення, забезпечення доступу до медичних, соціальних та адміністративних послуг, а також підтримання правопорядку. Особливого значення набуває питання швидкого реагування на потреби внутрішньо переміщених осіб,

військовослужбовців та громадян, які постраждали внаслідок бойових дій [2, с. 44].

Одним із ключових напрямів менеджменту у сфері забезпечення прав людини є організація ефективної комунікації між державою та суспільством. Під час воєнного стану громадяни повинні отримувати достовірну інформацію щодо безпекової ситуації, евакуації, соціальної допомоги та доступу до адміністративних послуг. Важливим завданням держави є також протидія дезінформації, яка може негативно впливати на громадську безпеку та довіру до органів влади.

Крім того, сучасне публічне управління активно використовує цифрові технології. Запровадження електронних сервісів дозволяє забезпечити доступ населення до державних послуг навіть в умовах війни. Наприклад, через електронні платформи громадяни можуть оформлювати документи, отримувати соціальні виплати чи подавати заяви на компенсацію пошкодженого майна. Це свідчить про те, що цифровізація стала важливим інструментом забезпечення прав людини та підтримання ефективності державного управління [3, с. 27].

Водночас воєнний стан створює ризики порушення прав людини. Серед основних проблем можна виділити обмеження свободи пересування, втручання у приватне життя, труднощі з доступом до правосуддя та перевантаження системи соціального захисту. У таких умовах важливим є контроль за діяльністю органів влади з боку громадянського суспільства, засобів масової інформації та міжнародних організацій. Саме прозорість та підзвітність органів влади сприяють дотриманню принципів демократії навіть у період війни.

Не менш важливою є міжнародна співпраця у сфері захисту прав людини. Україна активно взаємодіє з міжнародними організаціями, зокрема з Організацією Об'єднаних Націй, Радою Європи та іншими партнерами. Така співпраця дозволяє отримувати гуманітарну допомогу, фіксувати порушення

міжнародного гуманітарного права та забезпечувати підтримку постраждалим громадянам [4, с. 18].

Таким чином, публічне управління у сфері забезпечення прав людини в умовах воєнного стану мають надзвичайно важливе значення для функціонування держави. Ефективна діяльність органів влади, впровадження сучасних технологій, міжнародна співпраця та дотримання принципів законності й прозорості є необхідними умовами забезпечення прав людини навіть у період війни. Незважаючи на складність ситуації, держава повинна залишатися гарантом прав і свобод громадян, адже саме це є основою демократичного суспільства.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII.
3. Державне управління в умовах воєнного стану : монографія / за ред. О. В. Кузьменко. Київ . Юрінком Інтер. 2023. 312 с.
4. Права людини в умовах збройного конфлікту: навч. посіб. / за ред. М. І. Хавронюка. Київ: Алерта. 2022. 198 с.

МАРТИНЮК Ольга,

здобувачка вищої освіти Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Право на справедливий суд є одним із основних і закріплюється Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, а саме в статті 6 йдеться, що «Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи